

BUITEN

24^e JAARGANG N°. 6

ZATERDAG 8 FEBRUARI 1930

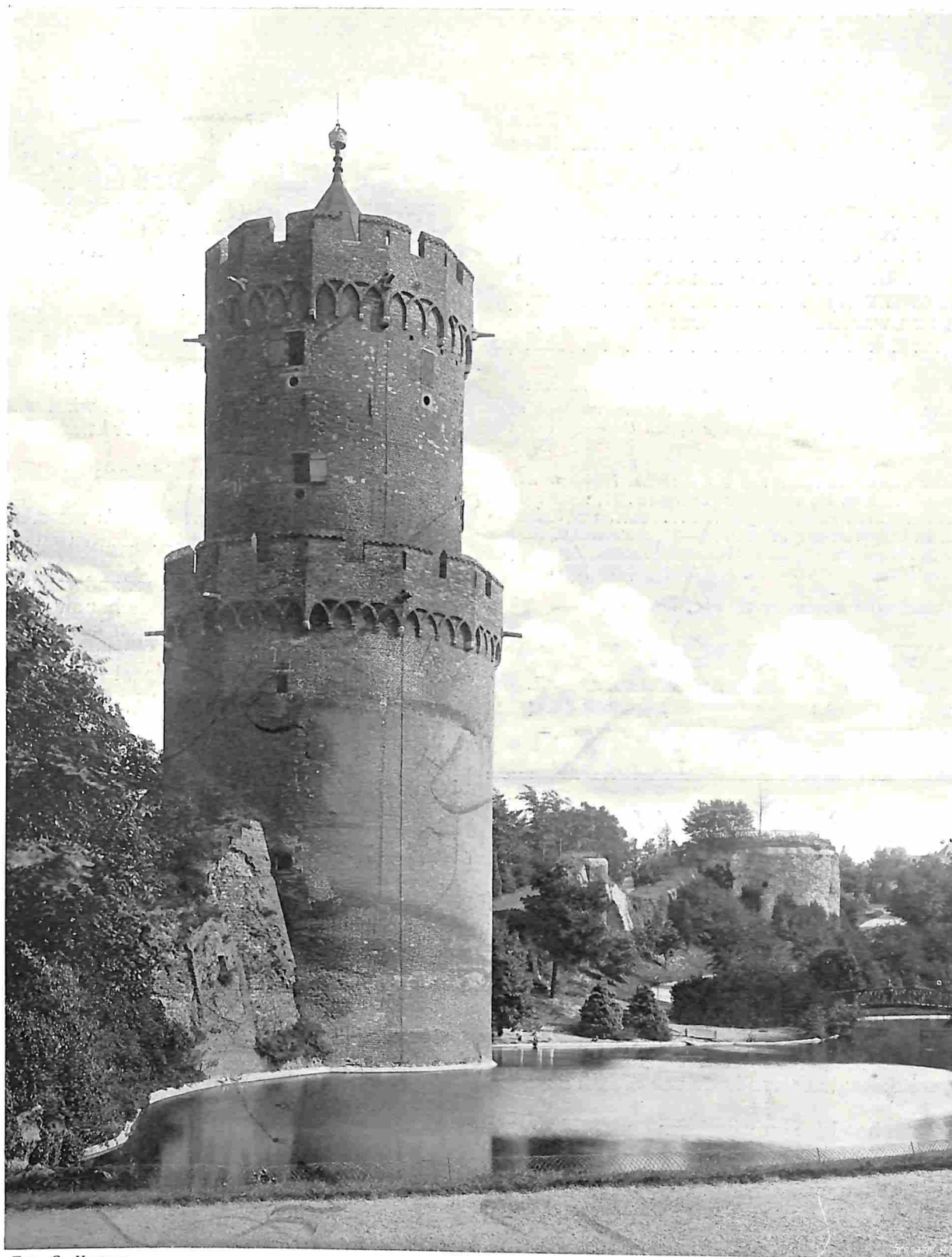

Foto C. Kramer

NIJMEGEN. DE KRONENBURGER- OF KRUITTOREN

Redactrice: RO VAN OVEN

INHOUD:

DE BEMOEIAL, DOOR C. ROWLAND (12)	BLZ. 62
LE CÉZEMBRE (GEÏLL.), DOOR H. W. DOORNINK	BLZ. 64—65
APHORISMEN	BLZ. 65
NIJMEGEN, DE STAD VAN HEDEN EN VERLEDEN (GEÏLL.), DOOR M. F. V.	BLZ. 61, 65—68
HET HOFJE. (KORT VERHAAL, IN DEN KORTEN VERHALENWEDSTRIJD MET PREMIE BEKROOND), DOOR T. VERSTEEG	BLZ. 67
MEEZEN-VERTROUWEN (GEÏLL.), DOOR R. TEPE	BLZ. 68—69
KENILWORTH CASTLE (SLOT), DOOR IRENE CLEPHANE	BLZ. 69
MODERNE LANDHUIZEN (GEÏLL.), (SLOT), DOOR MATTY VIGELIUS	BLZ. 70—72
DE FAMILIE EN DE POES (MEN IS DIER-PSYCHOLOOG), DOOR HERMIEN MANGER	BLZ. 70
TORQUATO TASSO. UIT HET POOLSCH DOOR KAZIMIERZ CHLEDOWSKY (I)	BLZ. 71
DE DOOLHOF DER DWAASHEID, DOOR RALPH SPRINGER (23)	BLZ. 72

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

De uitgevers verzoeken beleefdelijk dit blad te noemen als men naar aanleiding van een advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Men gelieve alles wat de Redactie van dit weekblad betreft te adresseren aan de Redactrice Mw. Ro van Oven, Emmastr. 15, Amsterdam, stukken voor de Administratie aan de Uitgevers N.V. Scheltema & Holkema's Boekhandel en Uitgevers-Mij., Rokin 74—76, Amsterdam, Met de toevoeging: „Voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht, ook achter op de foto's

Nieuw verschenen nummers 25 cts., oudere 50 cts.

DE BEMOEIAL

12)

DOOR C. ROWLAND

DAARAAN had ik niet gedacht. De man dien ik bewusteloos had geslagen, kon onze sporen op het zand hebben gevonden en ze gevolgd hebben. Ik keek naar boven en zag, dat de rotsen naar zee toe steeds lager werden.

„Laten wij naar den top der klippen klauteren”, zei ik, „en voorzichtig afdalen naar het strand. Zoodra zij dan weg zijn, kunnen wij ons meester maken van ons schip”.

„All right”, zei Faith; „ik word koud van dit stil liggen in den regen”.

Ik stak haar mijn hand toe en wij gingen op weg. Het was een moeilijke tocht, want de weg was begroeid met struikgewas en de grond bestond uit los zand. Niettemin bereikten wij den top, maar nauwelijks daar aangekomen hoorden wij de honden aan onze voeten janken.

„Zij hebben de honden aan den riem en gaan ons spoor zoeken”, zei ik. „Als wij voortmaken, kunnen wij achter ze langs sluipen”.

„Tenzij zij iemand achter hebben gelaten aan het bootenhuis”, zei Faith.

„Dat moeten wij er op wagen”, antwoordde ik. „Ik zal eerst naar beneden gaan. En als de kust vrij is, fluit ik zoo —”, en ik imiteerde de smeltende dubbeltonen van een pluvier.

Zoo daalden wij af, maar wij hadden nog geen tien stappen gedaan, of wij hoorden een geweldig geblaf op het strand.

„De honden hebben lucht van ons gekregen”, zei ik. „Ga

mee, liefste. Wij moeten het er op wagen en zoo gauw mogelijk beneden zien te komen”.

Het was heel donker, niettemin liepen wij zoo hard wij konden. Faith struikelde tweemaal en ik eens; maar wij krabbelden overeind en renden zoo snel mogelijk voort.

Wij hoorden de honden op het strand blaffen; en daar het geluid steeds zwakker werd, vermoedde ik dat zij ons spoor gevonden hadden en dat volgden. Er was dus geen tijd te verliezen. Ik kroop naar den rand van de rots en keek naar beneden. Ik kon de pier onderscheiden, maar bespeurde geen menselijke gedaante. In ieder geval, men zat ons op de hiel en Faith was doodmoe en kon zich bijna niet langer voortslepen, dus moesten wij het er op wagen.

„Kijk naar mij uit onder het licht”, fluisterde ik. „Als ik wenk, kom dan naar beneden”.

„Maar hoe moet ik naar beneden komen?” vroeg ze klagend.

„Glijden”, antwoordde ik. „Het is zacht zand en niet te steil. Let maar op, hoe ik het doe”.

Ik ging over den rand en gleeed snel maar veilig omlaag in een wolk van fijn zand, tot ik op vijftig el achter het bootenhuis tot rust kwam. Voorwaarts sluipend, keek ik er om heen. Er was niemand te zien, dus trad ik in het volle licht en zwaai- de met mijn arm. Even later hoorde ik geruisch in het kiezel en stond Faith naast mij. Wij bleven een oogenblik staan en stonden Faith naast mij. De honden kwamen terug en even later volgde heftig geblaf en het knappen van takken. Zij hadden blijkbaar ons pad gevonden.

Maar nu wachtte ons een nieuwe teleurstelling. Er was geen spoor van de Vuurvlieg te zien. Blijkbaar had de bewaker haar een eind uit de kust verankerd en in de duisternis konden wij niets onderscheiden. De motregen was overgegaan in een fijnen, kouden, druilerigen regen, de wind was killer geworden en naar het Oosten geloopt. Er kwam wellicht een storm opzetten.

Er lagen een sloep en een skiff aan de pier, maar het had geen nut in den blinde rond te roeien als een betere weg openstond. En die was er; want Muller's motorboot lag aan de pier gemeerd, met brandende zijlichten en slechts met een touw vastgelegd.

Ik was zelf motorist en had verstand van motorbooten. Als ik twee minuten tijd had om de handle te vinden, de machine aan den gang te brengen en het touw los te gooien, hadden wij Muller een mooie poets gebakken. Zooals het weer nu was, had ik er heelemaal niets tegen om de open zeilboot voor het comfortabele motorschip te verruilen”.

„Ga aan boord van de boot”, fluisterde ik Faith toe. „Vlug!”

Wij snelden naar de pier en klommen geruischloos aan boord. Ongelukkigerwijs blies de wind landwaarts, anders had ik het touw los gegooit en had de boot laten wegdrijven vóór ik den motor aan den gang bracht. Maar ik behoefde niet te keeren en als de motor eenmaal liep, zouden ze ons niet makkelijk inhalen.

„Maak voort!” riep Faith angstig. „De honden zijn boven op de rots, in twee minuten zijn ze hier”.

Ik stak een lucifer aan, vond de stang en zette de motor aan. Dadelijk hoorde ik het zachte, welkome gesnor. Maar tegelijkertijd hoorden wij geluid op de pier. Een licht vlamde op, Faith gilte en ik kwam overeind en staarde in een verblindenden lichtbal.

„Zoo!” zei een zware stem. „Het is de Hartenbreker — met Miss Kimball”, voegde hij er op een diepen onheilspellenden toon aan toe.

NEGENDE HOOFDSTUK.

Wij waren blijkbaar in een val geloopt. Muller had zijn drijver met de honden op weg gestuurd en de hazen waren precies naar de plaats gegaan, waar de jager verscholen lag. Een van zijn forsche helpers stond achter hem en de andere kwam met de honden de rots af.

Mijn eerste gedachte was, dat zij nog onkundig moesten zijn van het uitrooken van zijn insektarium en dat het noodzakelijk was, dat wij hiervandaan kwamen vóór Muller bemerkte wat er gebeurd was. Hij was een opvliegend mensch met weinig zelfbeheersching; en niemand kon voorzien wat hij in zijn woede zou doen. Ik wist niet welke waardevolle insecten wij met de Plaag hadden gedood en had geen lust daar op het oogenblik een onderzoek naar in te stellen.

Een goede bemoeiäl moet vlug kunnen denken en daar ik mijn teg nwoordigheid van geest niet verloor, ging ik rechtop staan en zei toornig:

„Wat hebt u met onze boot uitgevoerd — en hoe komt u er toe op ons te jagen met honden, alsof wij ontsnapte galei-boeven zijn?”

„Wat komt u hier uitvoeren?” vroeg hij streng.

„Dat zal ik u zeggen”, antwoordde ik. „De Redder-insekten zijn allemaal dood. Wij zijn hier gekomen om in uw insekten-huis in te breken en de Plaag te verdelgen; en als uw knecht met zijn honden ons niet gestoord had, hadden wij het gedaan ook”.

„Zoo!” bromde hij met een kort lachje. „Dat is tenminste een duidelijk antwoord. Hadt u dat niet alleen kunnen doen, Mr. Pembroke, zonder een zwakke vrouw aan al die vermoedenissen bloot te stellen?” En hij richtte zijn licht op Faith.

„Miss Kimball is tegen mijn wil meegegaan”, antwoordde ik. „En nu, Dokter Muller, hoop ik, dat gij zoo beleefd zult zijn in uw boot te stappen en ons naar huis te brengen. Miss Kimball raakt aan het eind van haar krachten en het is al laat”.

„Zoo straks zal ik u overvaren”, zei hij. „Wij hebben enkele dingen te bespreken en dat kunnen wij niet hier in den regen doen. Ik moet u dus verzoeken mee te gaan naar mijn huis”.

„Ik wil naar huis gaan”, kwam Faith hier tusschenbeide.

„Het spijt me zeer, dat ik u iets moet weigeren”, zei Muller, „maar het is noodzakelijk. Weest u dus zoo goed mee naar mijn woning te gaan”; en dit laatste klonk meer als een bevel dan als een uitnoodiging.

„Wij verlangen niet naar uw woning te gaan”, antwoordde ik. „Wij willen naar huis gaan. Als u ons niet wilt meenemen in uw motorboot, laat u dan door een uwer bedienden onze zeilboot naar den steiger brengen; of laat u ons aan boord roeien”.

„Al dat gepraat is nutteloos”, beet Muller mij toe. „Wij gaan naar mijn huis. Als wij uitgepraat zijn, zult u begrijpen waarom ik u niet wou laten gaan”.

Blijkbaar wilde hij zijn zin doordrijven. De regen kletterde neer, de wind stak op en Faith en ik waren doornat en vermoeid. Hoe eerder wij toegaven, hoe beter; dus stapte ik aan land en stak Faith mijn hand toe. Zij kwam zonder een woord te zeggen en keek Muller aan.

„Volgt mij”, zei hij en draaide zich om. Muller nam de lantaarn van den haak en liep vooruit het pad op. Nog even keerde hij zich om en keek mij aan.

„U bent niet zoo'n modefatje als ik dacht”, zei hij. „Dat was een flinke stomp dien u mijn bediende hebt gegeven”.

Ik vond het niet noodig hem te vertellen van den kiezelsteen en zei slechts dat ik hoopte, dat ik den man niet ernstig gewond had.

„Ach”, zei Muller, „het heeft hem goed gedaan. Van nu af houdt hij van u. Hij zegt, dat het de hardste slag is dien hij ooit heeft gekregen en zijn gezicht vertoont er de sporen van”.

Toen wij het slingerende pad opliepen, bleef Muller plotse-ling staan en wendde zich tot mij.

„A propos”, zei hij, „bent u mijn insektenhuis ingekomen?”

„Nee”, antwoordde ik.

„Goed! Dus de Redders zijn werkelijk dood? U spreekt de waarheid?”

„De Redders zijn allemaal dood en evenzoo de Plaag-insekten van den Professor”.

„Wel, wel!” bromde hij en vervolgde zijn weg. Bij het huis gekomen, sloot hij de deur open en stak de lamp op. Daarna liet hij een vuurtje maken in den open haard; en even later zaten wij voor een vlamvend vuur, dat op een anderen tijd en plaats ons zeer welkom zou zijn geweest.

„Hier is whisky”, zei Muller, „en dit is goede Rijnwijn. Nu wij geen geschillen meer te vereffenen hebben, kunnen wij vrienden worden”. En hij keek smeekend naar Faith, die stil in het vuur zat te staren.

„Het spijt mij”, zei ik koeltjes, „maar ik kan geen gastvrijheid aannemen in een huis, waarin ik tegen mijn zin moet verblijven”.

Hij keek mij een oogenblik kwaad aan, haalde toen zijn schouders op en schonk een glas Rijnwijn in, dat hij Faith aanbod.

„Drinkt u dit”, zei hij op zachteren toon dan ik voor hem mogelijk had gehouden. „U bent nat en verkild”.

Zij zag hem een oogenblik koel aan en keek toen weer naar het vuur.

„Ik denk er net zoo over als Mr. Pembroke”, zei ze.

Muller's gezicht betrok. Hij zette het glas neer en sprong op.

„Waarom bent u zoo wreed?” riep hij uit, „terwijl u weet dat ik u bemin?”

„Als u mij werkelijk lief hadt”, zei Faith, „zoudt u mij niet hier houden, terwijl ik terug wil gaan naar mijn vader”.

Muller bleef haar korten tijd somber aanstaren. Toen hij zag hoe vermoeid en lusteloos zij daar zat, welden tranen in zijn oogen op.

„Hoe kunt u zoo koel zijn!” riep hij uit. „Ik zou mijn ziel verkoopen om uw liefde te winnen en u veracht mij! Ik was een eerlijk man; een gewetensvol natuuronderzoeker en uw wreedheid heeft een schurk van mij gemaakt. Om u te dwingen mij te huwen, heb ik voorgesteld de Plaag los te laten — en ben ik nog van plan dat te doen” — voegde hij er met ruwe stem aan toe — „als u mij blijft weigeren. Ik moet u bezitten! Ik kan zonder u niet leven! Het zal mij nog gek maken!”

Hij sloeg de handen voor zijn oogen. Mijns inziens was hij op dat oogenblik half gek.

Faith bewoog zich niet. Haar haar zat verward, haar gezicht en handen zaten vol krabben van het struikgewas en haar rok was op verschillende plaatsen gescheurd. Ik kon haar profiel zien en mijn hart begon te gloeien, toen ik zag hoe vermoeid zij er bij zat.

„Komaan, Dokter Muller”, zei ik, „dit is uwer onwaardig. Miss Kimball is doodmoe. Laat ons gaan”.

Hij keek mij woedend aan. „Bemoei er u niet mee”, gromde hij. „Houd u er alsjeblieft buiten. Wat Miss Kimball betreft, daar zij weigert naar mij te luisteren, stel ik haar voor een keuze”.

„Welke keus?” vroeg Faith, het hoofd naar hem toewendend.

„Of u trouwt met mij”, zei Muller, „of ik laat de Plaag vrij. De insekten zullen het land kaalvreten — en het zal de schuld zijn van uw vader. Hij heeft de Plaag geïmporteerd. De Redder was mijn ontdekking. U weet wat het beteekent zoo een geesel over het land te brengen. In een maand tijd zal het land overstromd zijn door die verdelgers. Hongersnood en ziekten zullen er het gevolg van zijn — en u alleen hebt het in uw macht dit te voorkomen. Ik heb lang genoeg gesmeekt. Tenzij u vanavond nog met mij trouwt, laat ik de Plaag vrij”.

„Vanavond!” riep Faith uit. „Hoe kan ik u vanavond huwen?”

„Ik zal naar de stad gaan en een geestelijke halen. Mijn geduld is uitgeput. Komaan, wat kiest gij? Wilt u mij huwen en het land redden of wilt u mij weigeren met de wetenschap dat alle inwoners van dit land uw vader's naam zullen vervloeken? Wat ze van mij zullen zeggen, laat mij koud”.

Faith keek mij aan. Wij dachten beiden hetzelfde. Wij moesten zien tijd te winnen. Als zij weigerde, zou hij zijn bedreiging ten uitvoer willen brengen en als hij dan ontdekte wat wij gedaan hadden, was hij in zijn woede tot het ergste in staat.

„Dat is een dwaasheid, die u vraagt”, zei ik. „Om te beginnen kunt u nu geen ambtenaar vinden om u te trouwen. Het huwelijk zou niet wettig zijn”.

„De kerkelijke inzegening kon geschieden”, antwoordde hij koppig. „De rest kan later geregeld worden”. — Hij keek Faith aan. „Wat is uw antwoord?” vroeg hij.

Weer keek Faith mij vragend aan. Muller ving dien blik op en zijn gezicht werd rood.

„Waarom kijkt u dien man zoo aan?” riep hij woedend uit. „Wilt u mij zeggen, dat hij getracht heeft u te bekoren? Die fat. Die modepop! O, als u de brieven kon lezen, die ik heb! Hij is een ploert, die met vrouwenharten speelt, een —”.

„Och wat!” riep ik ongeduldig uit. „Dat interesseert Miss Kimball heelemaal niet. Het eenige waar het op aan komt, is, dat zij niet met u wil trouwen en daarmee uit. Laat u gerust uw smerige insekten los. Die koude regen zal gauw genoeg een einde aan ze maken”.

Hij keek mij toornig aan en richtte toen zijn blik op Faith.

„U weigert?” gromde hij.

Zij knikte met een doodsbleek gezicht. Muller sprong op. „Ga dan mee”, zei hij somber. „U zult de gevolgen van uw optreden zien. Een gedeelte zal ik nu in vrijheid stellen — nu, vanavond. De rest later. Ga mee!”

(Slot volgt)

Foto H. W. Doornink

SAINT SERVAN. GEZIEN VAN DEN TOUR SOLIDOR

ILE CEZEMBRE

AAN de Cale de Dinan, een van de drukste kaden van de Bretonsche badplaats Saint-Malo, direct onder de

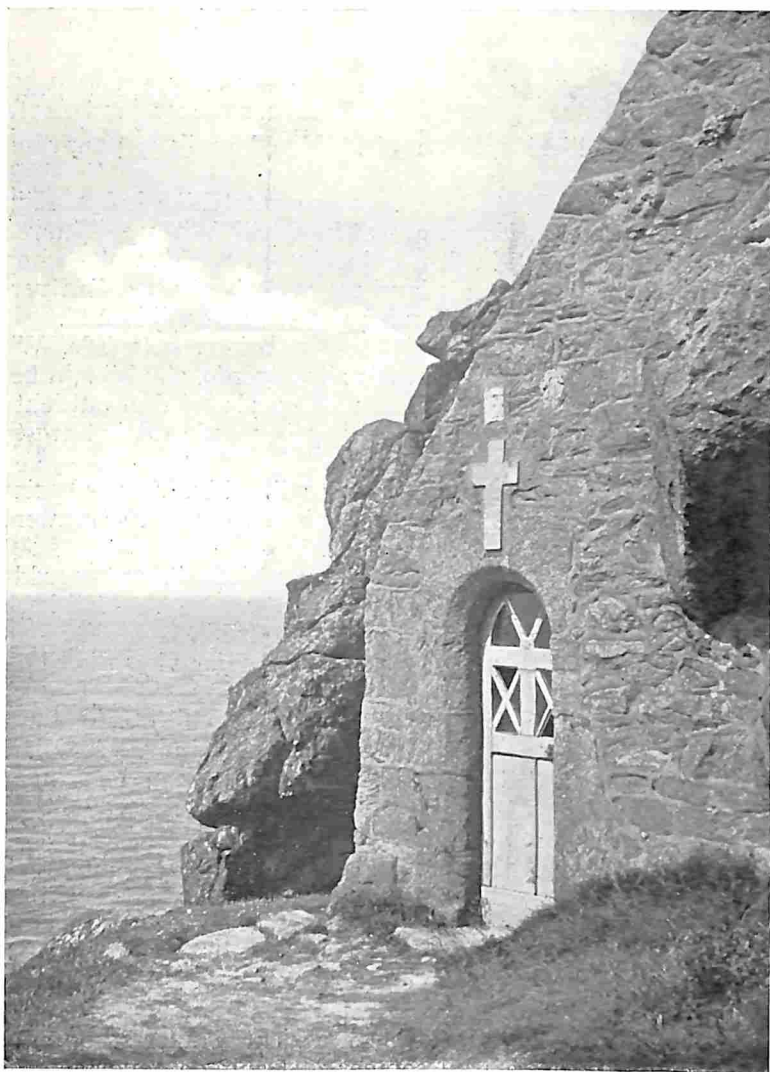

Foto H. W. Doornink

KAPEL OP ILE CEZEMBRE, GEWIJD AAN
ST. BRANDAN

oude vestingmuren (Malo was immers berucht om haar zeeroovers, haar corsaires), aan den voet van het standbeeld van den beroemden zeeschuimer Surcouf, ligt een reeks grootere en kleinere, frisscher en minder frissche motorbootjes gemeerd. Eén daarvan neemt ons op en meteen licht het zijn anker. De touwen worden losgemaakt, we koersen naar den Oceaan. Het zwak gebogen, zware havenhoofd omvaren we en we bevinden ons in het Kanaal. Lezer, ge verwacht uit dezen aanhef een beschrijving van een lange zeereis te zullen moeten doorworstelen, doch niets is minder waar. We hebben ons maar ingescheept voor een miniatuur-trip en al nemen reizigers en scheepje allures aan, alsof ze een heel belangrijken tocht ondernemen, het is inderdaad slechts voor een half uurtje. ☼ Er staat een briesje. De zee is een weinig onstuimig en we dobberen dus. Enkele dames beoefenen de horizontale lijn; die van het teerste kraakporselein hangen zelfs over de verschansing (als het woord niet te dik is voor ons notedopje) en houden zoowaar actief oefening in . . . de slanke lijn. Dit neemt niet weg, dat er onder de opvarenden een vroolijke stemming heerscht en dat we spoedig „veilig en behouden” landen aan een pier aan de zuidkust van Ile Cézembre. ☼ Ile Cézembre is evenals haar grootere broers, de Normandische eilanden en de groep, waartoe Ile Chausey behoort, een gespaard gebleven graniërots. Het gesteente — kilometers in den omtrek — werd door den oceaan verteerd (z.g. geërodeerd), zoodat de baai van den Mont Saint-Michel ontstond. In deze baai nu hebben eenige rotsgroepen stand weten te houden als eilanden. Talloze rotsen echter belagen den schipper van onder het zeeniveau. Een blik op de zeekaart doet U dan ook den schrik om het hart slaan: overal beloert U de dood. Voeg daar nog bij het zeer belangrijke verschil tusschen hoog en laag water van ruim acht meter (maximaal kan het zelfs tot twaalf meter bedragen) en ge hebt een flauwe voorstelling van de vakkennis en de ervaring, die de schippers van de toeristenbootjes moeten hebben om geen stukken te maken. ☼ Ile Cézembre dan is zoo een rotseiland ter grootte van luttele hectaren en gelegen onder den rook van Saint-Malo. Op een wandeling van een paar uren kunt ge het eilandje in alle richtingen doorkruist hebben. ☼ De kade, waar we aankomen, vormt den eenen kant van een baai. Deze kant is wat versterkt, geëffend en bestraat en is op deze wijze gemaakt tot een comfortabele aanlegplaats. Een klein zand-

strand grenst aan de pier en houdt een belofte in; na onze wandeling is hier zonder gevaar een bad te nemen. Immers lang niet overal op deze rotseilanden en langs de Normandische en Bretonsche kust is het vertrouwd en gemakkelijk baden. De scherpe rotsranden kunnen het uw bloote voeten en idem beenen meer dan onaangenaam maken. Heel vaak ook hel-

Foto C. J. Steenbergh

KOORBANKEN IN DE ST. STEPHANUSKERK TE NIJMEGEN

len de rotsen steil naar de zee, zoodat het afdalen bezwaren oplevert. Onmiddellijk achter dit strand een haag van struikgewas, een enkele boom en . . . zelfs een landelijke herberg met enkele kleine huisjes er omheen. Alleen gedurende de zomermaanden zijn deze huizen bewoond. Pensiongasten, die een rustige omgeving prefereeren boven de badplaatsen van de Côte d'Emeraude, nl. Paramé (mondain), Saint-Malo en het eenvoudige Saint-Servan, hebben er dan hun intrek genomen. Maar verder ziet ge ook geen huizen en geen menschen meer. Eenzaam en ongestoord kunt ge hier rondtollen. Natuurlijk vindt ge hier op dit handjevol rotsen ook fortificaties, dat spreekt vanzelf: versterkte kelderruimten met zware trappen, betonnen muren met schietgaten. Doch als ge dit gehad hebt, hebt ge practisch gesproken alle „cultuur” verwerkt en zijt ge gekomen tot de essentie van het eiland. Ge zult echter vragen: blijft er van het slechts enkele bunders groote brokje grond nog wat over, dat onge-rept is, als er een versterkt gedeelte af moet plus bovendien nog een restaurant met omgeving? Het antwoord kan luiden: gelukkig ja, want de geheele noordkust is ongerepte natuur. Zware granietblokken verheffen zich enkele tientallen meters boven den zeespiegel en zijn aan hun voet omzoomd met een krans wit schuim. De zee, de eeuwige zee doet ook hier haar werk: knagen en ondermijnen tot er ook van dit gesteente niets meer resteeren zal dan fijn gruis en zand. Prachtig zijn de grillige vormen van de rotsen, die nog stand hebben gehouden. Vooral in de kloven is duidelijk te zien, dat sommige gedeelten krachtiger weerstand weten te bieden dan andere: deze deelen steken als ruggen boven het omliggend gesteente uit. ¶ Peinzend over de eenzaamheid van deze kuststreek, zelfs bij prachtig zomerweer, komt onwillekeurig de gedachte aan mist en regen op en we stellen ons dit wilde plekje voor in najaarsstormen, als het geweld der kokende golven dit steenbrok zal doen beven, als dit mooie stuk natuur geworden zal zijn tot een bang en onherbergzaam oord. In gedachten loopen we voort; kijken voor ons uit over een kloof en ontwaren dan, dat wij het niet alleen zijn, bij wien op deze plek dergelijke gedachten opgekomen zijn. Tegen de lucht teekent zich een kruis af; een kruis, geplant door den mensch, die zich klein voelt in de oneindige natuur; die nietig is als de natuurkrachten losbreken en die geheel verzinkt bij het zich ont-ketende geweld. Dan voelt de mensch behoefte troost te zoeken midden in de natuur bij hooger machten. Dan richt hij een kruis daar op of sticht er een kapel. ¶ Als we dichterbij komen zien we zelfs, dat er in den rotswand een kleine ruimte gehouwen is en dat er een altaar is opgericht. Een klein huis-altaartje slechts met een bidstoel er voor, doch meer ruimte is er niet en meer zou trouwens ook niet noodig zijn. Want wie hier in bange uren vertroosting zoekt voelt zich zoo klein en zoo nietig, dat dit vertrekje hem een zaal voorkomt. Hier in deze ruimte kan hij steun en troost zoeken als de grootscheit der natuur hem in haar almacht overstelpt. ¶ Terwijl deze en dergelijke gedachten ons bezig houden, vervolgen we onzen weg en belanden weldra aan den noordoostelijken

uithoek. Vanaf deze punt van Ile Cézembre genieten we een prachtig gezicht op Paramé en Saint-Malo, op het Fort National en op het kleine rotseiland Le Grand Bey, de laatste rustplaats van den Franschen schrijver Chateaubriand. ¶ Van hier zijn we na een paar minuten weer bij het cafétje. Een motorboot is in aantocht. We hebben allen tijd om rustig naar de kade te wandelen. Over een volmaakt kalme zee varen we naar het vasteland terug. H. W. DOORNINK

Aphorismen

Wij oordeelen en veroordeelen, wij beminnen en haten, maar naarmate wij zelve stijgen, zullen wij milder worden.

Een menschenziel kan als een boek zijn, dat heerlijke gedachten in zich verbergt, maar verder niet spreken kan.

Foto C. J. Steenbergh

DE O. L. VROUWETRAPPEN TE NIJMEGEN

Nijmegen, de stad van heden en verleden

ER zijn steden in ons land, die men „populair” zou willen noemen. Iedere Nederlander gaat er zoo nu en dan eens heen, want de stad is aangenaam en men vindt er altijd kennissen. Zoo een populariteit geniet in de eerste plaats wel den Haag. Maar onmiddellijk daarna zou men Nijmegen kunnen noemen. Misschien vormt het feit, dat Nijmegen zoo weinig een typisch Hollandsche stad is wel de grootste aantrekkingskracht. Het is immers een stad van hoogten en laagten, van steile heuvelen en dalende straten, van verras-

sende uitzichten over een panorama, dat zich tot den horizont uitstrekt, zooals men in het buitenland zou zoeken. Als vreemdelingen-stad trekt Nijmegen dan ook in den zomer een zeer groot aantal bezoekers, want behalve de schilderachtige oude binnenstad vindt men er de lommerrijke buitenwegen. Men kan er onvolprezen tochten maken in de verrukkelijke omstreken, zoo rijk aan afwisseling als nauwelijks een streek van ons landje. En men kan rustig dicht bij honk blijven en in de heerlijke parken droomen, en den blik laten weiden over het grootsche landschap, dat zich aan Uw voeten ontrolt. Op zeldzaam gelukkige wijze heeft in de beroemde Keizerstad het oude de hand gereikt aan het nieuwe. Stadsbestuur en particulier initiatief hebben kosten noch moeite gespaard om de ontmantelde veste te herscheppen in een woonstad, die zooveel aantrekkelijks biedt, als nauwelijks een andere stad in ons aan fraaie boulevards en mooie parken niet al te rijke landje. Hoe smaakvol heeft men partij weten te trekken van wat er nog aan oude muren gespaard werd. We zien het aan het Kronenburgerpark, waar de vestingmuren en oude bastions zorgen voor een schilderachtig plekje; de klimop woekert tegen de muren, in de bochtige grachten drijven zwanen. Een oude toren ziet zonder grimmigheid op het vriendelijk gedoe van kinderen, die de herten of pauwen komen voederen, neer. De ronde terrassen bieden een mooi uitzicht over de heerlijke groene grasperken en de bloemenranden. Beeldhouwwerken verlevendigen den breed-

singel, brengen een accent aan de uiteinden der gazons, statige huizen omboren de singels; het geheel maakt den indruk van welvarendheid. Reeds dadelijk bij het binnentreden treft U het vriendelijk aspect van de stad. De breede Stationsweg reeds, die U naar het ruime Keizer Karelplein voert is een lust voor het oog. Het plein zelf is een der mooiste van ons land, met zijn groep hoge, statige boomen, waaronder het in den zomer zoo goed zitten is, terwijl aan Uw voeten het vijvertje den blauwen hemel weerkaatst. Altijd staan er kinderen in aandacht gebukt over het water om de snel voortschietende goudvisschen te bespieden. Kleine, havelooze jongentjes, schilderachtige boefjes staan op het bruggetje, dat door de groote steenen, die in het water liggen, gevormd wordt en roeren met een stokje in het water-mysterie, tot een groote agent, een Goliath tegenover deze bengeltjes, ze met streng

armgebaar verwijderd. Naar alle zijden komen breede wegen uit op het Keizer Karelplein, vorstelijke, lommerrijke lanen. De oude stad heeft maar één toegangsweg, door de breede Bisschop Hamerstraat mondt de nauwe Broerstraat en daardoor de verdere oude stad met zijn smalle straten en enge gassen in den royalen aanleg van het moderne kwartier. Want groot is de tegenstelling tusschen de middel-eeuwsche stad met haar oude, bochtige straten, wier engheid een belemmering vormt voor het snelverkeer en de breede buitenwegen, die de nieuwe stad doorkruisen. De Oranjesingel heeft een driedubbele

laan van hoog opgaand hout. De villa's aan weerszijden wedijveren in pracht van aanleg der voortuinen, die zijn als een elegant voorportaal van de statige behuizingen. Beroemd is de schilderachtige ligging der stad, tegen de heuvels opgebouwd. Amphitheatergewijs schikken de oude straten zich, terwijl breede boomtoefen en machtige torens het silhouet van de stad accentueeren. Nimmer verzuimt de vreemdeling het eerst zijn schreden te richten naar het grijze Valkhof. Hier staat hij op historischen grond. Hier trekken langs zijn geestesoog de eeuwen heen, hier herdenkt hij de geschiedenis van de oude en toch zoo onsterfelijk-jeugdig-lijkende stad. Doch eerst laat hij zijn blikken weiden over het onvergelykelijk schoone uitzicht. De snelle, breede stroom aan zijn voeten, de Waal, draagt de machtige sleepen van zwaar geladen schepen, als speelgoed op zijn blanken rug. Diep blik men in de Betuwe. Aan den overkant van het water ligt Lent, door een veerpont met den toepasselijken naam van „Zeldenrust”, met de oude Keizersstad verbonden. In den winter staan de kaden in de benedenstad blank en soms nadert het water dreigend tot bij de huizen. Dan worden de houten schutten ingeschoven om het wassende water te keeren. Een breede Voerweg voert langs den heuvel omhoog. Beneden ratelen de zware karren, toeteren de machtige auto's, die de waren aanbrengen, die straks met de jagende stoombooten zullen verder vervoerd worden. Hoe wondermooi is het Valkhof, met zijn zware geboomten, de fluweelen grasvelden, waarop in schilderachtige nonchalance steenen brokstukken neergeworpen lig-

Foto C. J. Steenbergh

HET VOORPORTAAL VAN HET KRUISSCHIP DER ST. STEPHANUSKERK TE NIJMEGEN

gen aan den voet van de Romaansche kapel, die aan keizer Barbarossa zijn ontstaan dankt. Ten allen tijde speelde deze heuvel boven de Waal een aanzienlijke rol in de geschiedenis. Dit sterke, schier onneembare punt was strategisch van het grootste gewicht en dit werd dan ook door alle legeraanvoerders ingezien. Waar elders had men zulk een vrijen blik over het land, vanwaar geen troepenmacht van den breedten stroom tot aan den horizon volgen, zoodat ook vandaar geen gevaren van onverhoedschen overval uit in den rug van de stad, doch de waakzaamheid kon toch naar het Noorden, naar het Oosten en Westen niet veroverzien worden, nu het land en de stroom zoo uitstekend te heldere dagen draagt hier de blik tot

aan den blauwen Veluwezoom met het bochtig silhouet der heuvels en priemen de torens van Arnhem in de strakke lucht. Naar rechts verliest de blik zich in de groene landouwen van den Ooy-polder, waarin het torentje van Persingen zoo geestig uitsteekt. Nog verder schouwt de blik het Kleefsche in, dat zich daar aan de andere zijde der landsgrenzen uitstrekt. Van wanneer precies de stichting van Nijmegen dateert is onzen geschiedvorschers niet bekend. Maar wel is het zeker, dat reeds heel vroeg zich menschen vestigden op den prae-glacialen heuvelrug. Claudius Civilis vond hier zijn laatsten ruggesteun, zooals ook een opschrift op het Valkhof vermeldt. Daar staat te lezen:

„Hier stond Claudius Civilis, tandenknarsend,
Hier zag hij met norschen blik de adelaars der wre-
kende legerscharen naderen”.

Weldra waren de Romeinen hier heer en meester en legerden er hun tiende legioen. Tal van munten, vaatwerk en wapens heeft men teruggevonden in den bodem, die duiden op deze Romeinsche overheersching. Het gemeentelijke museum in de Maria-kerk en het Museum Kam herbergen zeer aanzienlijke collecties, die een belangstellende in oude munten, in antieke wapenen of vaatwerk niet mag verzuimen te gaan bezichtigen. Niet alleen voor de krijgslieden, doch ook voor de slaven, kooplieden en werklieden, die in den legertrios meekwamen moest huisvesting verschaft worden en dus is het geen wonder, dat de nederzetting, het Oppidum Batavorum der Romeinen, zich snel ontwikkelde. Reeds Tacitus geeft een beschrijving van den brand van deze plaats. Spoedig werd er een belangrijke heirweg tusschen Keulen en de nieuwe versterkte plaats aangelegd, waardoor het bezit den Romeinen te steviger in handen kwam. Later wijzigde de naam zich in Noviomagum, waarvan het huidige Nijmegen is afgeleid. Het Valkhof roept echter in de eerste plaats Karel den Groote in de herinnering. Men weet hoe gaarne hij hier vertoefde, liever nog dan te Aken of Ingelheim. Het oude kapelletje, waar de machtige vorst zijn gebeden kwam zeggen, staat nog in den Zuid-Westelijken hoek van het park. De dikke muren zijn slechts hier en daar door kleine vensters gebroken. Waarschijnlijk was de kapel een navolging van de kapel te Aken, die eveneens onder Karels bewind gebouwd werd. Om een achthoekig middendeel, dat vooral van buiten direct opvalt, is een zestienkant gemaakt, dat twee verdiepingen heeft, zooals het inwendige der kapel laat zien. Waarschijnlijk heeft men het in lateren tijd verbouwd; dat het er, zoo als het er nu staat, ook in de dagen van den grooten Karel moet hebben uitgezien, wordt door bevoegden in twijfel getrokken.

(Wordt vervolgd)

M. F. V.

HET HOFJE*

DE dagelijksche weg: drukke stadsstraten, lawaai van auto's, gekrioel van fietsen. Overal oogen hebben, om al de gevaren van een groote stadsverkeer te ontloopen. Zoo is vier maal per dag de weg van en naar kantoor. Maar enkele passen zijwaarts, en ik kom op een plek, waar alle rumoer plots verstild is en een vleugje natuur herinneringen wakker houdt aan wuivende boomtoppen, kleurige bloemenvelden en geurende dennenbosschen, waar de wind zacht zingend doorheengaet. Het Begijnhofje! Boven de poort staat: 1574, Ren. 1907. Je hoeft het poortje maar door te gaan, en je staat op dit gebenedijde plekje grond, dat in een klein bestek van alles herbergt. Nuchter bezien is het niets dan een armzalig klein stukje natuur, in toom gehouden door een zwart ijzeren hek, waaromheen wat oude vrouwtjes in nog oudere huisjes wonen. Doch ga eens in het voorjaar zien hoe er de seringen en de blauwe regen bloeien, terwijl elke boom een ander lichtgroen kleedje heeft aangetrokken en de knoppen der kastanjeboomen zwellen. Schuchter

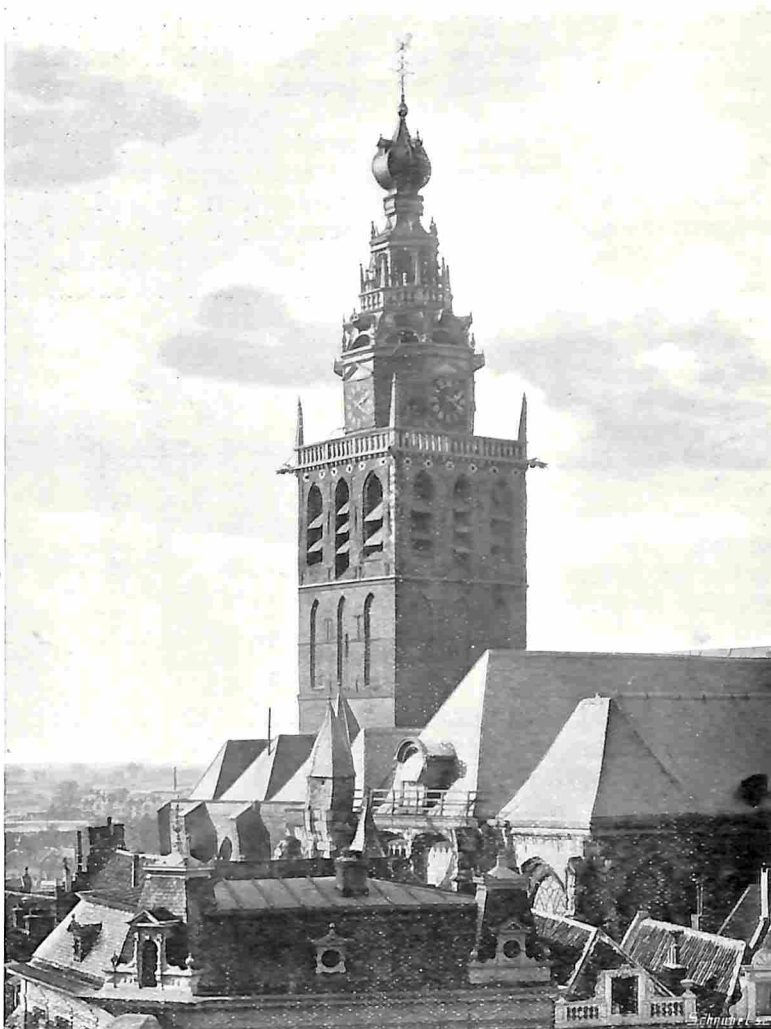

Foto C. J. Steenbergh

DE TOREN VAN NIJMEGEN'S GROOTE KERK

gluren de jonge blaadjes naar buiten, slechts wachtende op een malsch regenbuitje, om het beschermende glanzendbruine omhulsel af te werpen. Een bruine beuk bevaart zijn frissche tooi tot alle boomen uit zijn en staat dan trots en blij te pronken met de heel fijne lichtbruine blaadjes. In de tuintjes gloeit het rood van de geraniums, het nederig viooltje geurt er overal, goudsbloemen stralen. En achter de ramen bloeien volop begonia's, balsemientjes en fuchsia's. Er tusschen zit de poes en tuurt met felle spleetogjes naar de musschen, die kwetterend van tak op tak hippen, en druk bezig zijn met hun nestjes. Tusschen al dit vroolijk lentegebeuren zie je hier en daar een oud rimpelig vrouwengezichtje boven haar horretje uitkijken. O, ze zijn zoo fel en toch zoo aandoenlijk, deze vrouwtjes,

Foto C. J. Steenbergh

GEZICHT UIT HET PARK OP DE WAAL BIJ NIJMEGEN

die zooveel zorg en liefde nog hebben voor hun schamele bezittinkjes, het weinige wat uit een gansch bestaan haar deel is gebleven aan aardse goederen. In de lentedagen poetsen en wrijven zij ijverig de ouderwetsche tafel, de versleten stoelen, het penantkastje, en wie weet hoeveel herinneringen bij dit werk voorbij haar oude oogen trekken. Rustig doorleven zij nu haar laatste jaren in de huisjes, waarvan sommige, getuige den datum, die in den gevel staat, al heel oud zijn. Andere dragen een gevelsteen, zooals van de Heilige Ursula, soms met een geheel opschrift daaronder:

„Van uyt Egypten hebbe ik myn Soon geroepen,” en bij het zien daarvan duikt telkens in je herinnering een heilige legende, een bijbelsch verhaal op. Hun gansche levende wordt geregeld door de klok van de Begijnkerk, welke buiten hangt, en telkenmale op gezette tijden het Angelus klept. Soms wandelt een pater, al lezende in zijn brevier, rond den middentuin, waarin het beeld staat van Onzen Lieven Heer. Zacht prevelend gaat hij met langzame stappen in zijn langen, zwarten rok, blootshoofd, terwijl de bladeren zacht ritselen en het windje om hem heen stoeit. Samen trachten zij zijn gedachten af te leiden naar vroeger, naar zijn dorp, waar de wind ruischt door de oude boomkruinen op het rustige dorpsplein en den geur van het rijpende graan van de velden met zich mee brengt. Doch dieper buigt zich zijn hoofd van vromen katholiek over het gebedenboek en nog ijveriger prevelen zijn lippen. Als hij daar zoo eenzaam en stil gaat, vreemde, donkere figuur, is het of er een geur van heiligheid over het hofje ligt. Op natte, grauwe dagen tikken de druppels op de bladeren van de boomen en struiken, en zingen daarbij het lied van den regen. Dat is een wijsje, alsof er honderden fijne klokjes klingen. Breekt eindelijk de zon door, dan is alles opgefrist. De vogels drogen hun veren, en maken een drukte en leven van belang, de poes stapt voorzichtig eerst met één voorpoot op het natte straatje, dan met twee, en dan sluipt ze langs het lage hekje, op zoek naar een arge loos vogeltje, dat zich verschalken laat. De bloemen steken hun schoongewassen kopjes omhoog, en in de zonnestralen, die er over flonkeren, schittert het water, dat in groote glanzende druppels op de bloembladeren ligt, in duizenden kleuren. Een lijster fluit zijn wijsje, hoog in den stadsdenneboom, een citroentje fladdert boven een perkje viooltjes, en zet zich neer op een der bloemen, de teere vleugeltjes open en dicht klappend. Nu, in de Augustusmaand, bloeien er in rijke pracht de hortensia's met hun groote ruikers witte en roze bloemen. De forsche dahlia's steken al hier en daar in heldere kleuren af tegen hun groene bladeren, terwijl in de tooi van den kastanjeboom al gele plekken beginnen te komen. Och, de herfst vergeet zelfs het kleine, stille hofje niet, en mengt op zijn palet de schoonste kleuren. Straks zal deze symphonie van bruin en geel een

lieflijke omlijsting vormen voor het vriendelijke witte Engelsche kerkje, van waaruit des Zondags de klanken van het orgel uitgaan over het hofje en tusschen de huizen blijven hangen. Zoo vind ik alles van het groote heerlijke buiten terug op dit kleine plekje, midden in de woelige, rumoerige stad. Soms onderga je één moment de sensatie, dat je de wind door een dennenbosch hoort suizen, of dat je de frissche rulle aarde ruikt. Doch dit ééne moment is reeds voldoende, om je weer die verrukkelijke zekerheid te doen gevoelen, dat alle heerlijkheid, waarvan dit hofje als het ware een kleine,

onvolkomen afbeelding is, gindsch onder den wijden, hoogen hemelkoepel, op je ligt te wachten, altijd.

T. VERSTEEG

*) Met een premie bekroond in den Korte-Verhalen wedstrijd.

Meezen-vertrouwen

VAN in de vrije natuur zich bewegende, tamme vogels, vooral van tamme meezen

hadden we meermalen gehoord en ook meermalen waren we getuigen geweest bij de voeding der tuinvogels, die geregeld onzen tuin bezochten en het daar voor hen klaar gezette of neergeworpen voeder gretig kwamen ophalen, dat meezen, vooral zwartkopmeesjes eene buitengewone vertrouwelijkheid jegens ons menschen aan den dag legden, want in onze onmiddellijke nabijheid werden apenootjes, zonnepitten, hennepzaadjes en wat dies meer zij door koolmeezen, pimpelmeezen, maar vooral door zwartkopmeezen goeden buit verklaard. Dat ze deze lekkernijen echter uit menschenhanden zouden opnemen, daarvan hadden we, voor zoo ver het ons eigen land betreft, nog nimmer gehoord. Het is echter een feit, dat zulks in den thans heengegane, fraaien zomer van het jaar 1929 te Apeldoorn heeft plaats gehad. In een onzer grootste groentenkweekerijen, waarin echter ook vruchten en bloemen worden gekweekt, had een koolmeezenpaar haar nest gebouwd in eene niet meer in gebruik zijnde, ijzeren pomp. Toen het koolmeeswijfje daarin weldra op de in een week bedje, samengesteld uit allerlei zacht nestmateriaal, op hare eieren zat te broeden,

werd het, voor zoover het zelf gedurende het broedingswerk niet genoegzaam in haar onderhoud kon voorzien, door het mannetje verzorgd, dat steeds druk in de weer was met het aanbrengen van velerlei rupsjes, vlinders en diverse insecten. Zoo brachten beide, in blijde verwachting op hun meestal vrij talrijk kroost, heerlijke dagen door in het door de kweekersfamilie en hun personeel zooveel mogelijk van allerlei rooftuig vrij gehouden groote tuinterrein. Ze meenden deze groote zorg voor hun welzijn niet beter te kunnen beloonen, dan door eene groote vertrouwelijkheid, die haast aan het ongeloofelijke grenst, jegens deze groote vogelvrienden. Helaas werd de huishouding dezer vredige vogeltjes wreed verstoord door eene rondsluipende, steeds op

Foto C. J. Steenbergh

DE STEVENSPOORT TE NIJMEGEN

de loer liggende kat, waaraan het koolmeesmannetje ten offer viel. De kweker in zijne zeer gewaardeerde zorg voor het nog broedende wijfje, plaatste nu de pomp op een langen, dunnen, doch stevigen stok, die door geen kat beklommen kon worden en redde zoo doende wellicht het leven van het koolmeeswijfje en van hare toekomstige jongen. Het koolmeeswijfje wist door de goede zorg harer beschermers het verlies van haren echtgenoot te overkomen en toen hare jongen, slechts drie in aantal, (een klein getal voor een koolmees) waren uitgekomen, vloog zij geregeld, nu eens meerdere malen kort achtereen, langere tusschenpoozen de pomp in met lekkere hapjes uit de insectenwereld voor hare jongen en even-

zoovele malen de pomp weer uit en dan meestal met de uitwerpselen harer kleinen. Het vertrouwen tot de menschen, die zij als hare ijverige beschermers hadden leren kennen, was gedurende den tijd, dat hare jongen opgroeiden tot volwassen koolmeezen, steeds grooter geworden en toen wij, op verzoek van den kweker, diens kwekerij met onze Camera bezochten, was het ons een groot genoegen, eenige aardige foto's van deze buitengewoon tamme koolmees met voeder in het bekje zittend voor de opening der ijzeren pomp, waarin zij straks even zou verdwijnen, ten einde hare jongen te kunnen voederen, maar vooral zittend op de hand van den kwekersleerjongen, die haar voeder, in den vorm van stukjes apennoot, aanbood tot stand te kunnen brengen. Ten slotte, nadat wij diezelfde koolmees ook hadden zien plaats nemen op de hand van den kweker zelf en op die van zijne vrouw en wij van den kweker hadden vernomen, dat zij ook plaats nam op elke hand die haar werd voorgehouden, als door zijne kinderen en door de meeste arbeiders behorend tot zijn personeel, had er eene gebeurtenis plaats, die wij niet hadden verwacht, maar die ons, als vogelvriend en vogelkenner, ontzettend veel genoegen deed. Haar vertrouwen tot de menschen was namelijk zoo groot geworden, dat zij zonder aanzien des persoons, geneigd scheen te zijn een lekker hapje te aanvaarden uit de hand van welken mensch dan ook. Mij had zij toch nooit te voren gezien en toch werden ook uit mijne hand stukjes apennoot gaarne door haar opgepikt.

Thans, nadat we de hierbij afgebeelde foto's den 12den Augustus hadden tot stand gebracht, komt zij nog geregeld met hare drie jongen in de kwekerij, waar alle vier koolmeezen dan tegelijk elken dag, op verschillende tijdstippen, plaats nemen op de vensterbank der kwekerswoning en de daarop voor hen neergelegde lekkernijen gaarne verorberen. Ook daarvan hopen we nog een aardige opname te verkrijgen. Op de tweede hierbij afgebeelde foto zien we den kwekersleerjongen op eene bank zitten met op zijn hand het kleine koolmeesje, en op de eerste foto den arm en de hand van dien jongen, waarop wederom het nu iets grooter afgebeelde koolmeesje heeft plaats genomen. Een derde foto geeft ons het oogenblik weer, waarop een zwartkopmees een zonnepit in den snavel houdt, dien zij zoo juist van een in een schotel met water liggenden steen opgepikt. Ook zwart-

kopmeesjes zijn buitengewoon tamme vogeltjes en het heeft ons eigenlijk verwonderd dat ze ons nog niet op de hand wilden vliegen. Voor een camera zijn ze in het minst niet bang en als men ze fotografeeren wil en, onder den insteldoek verborgen, achter de Camera staat, kan men er zeker van zijn, dat men op hen scherp kan instellen, wanneer ze, zonder de minste vrees, op den schotel of op iets anders, waarop men ze hebben wil, komen zitten.

R. TEPE

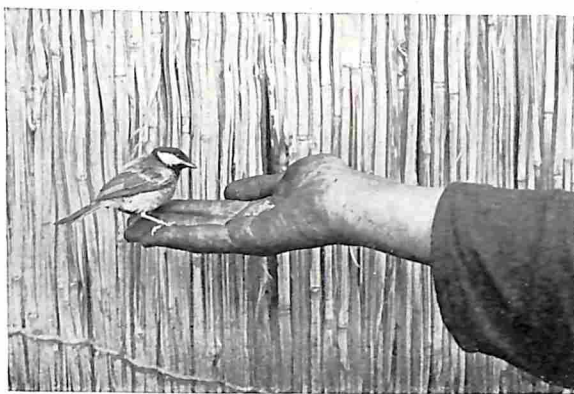

Foto R. Tepe

EEN VOLKOMEN IN DE VRIJE NATUUR
LEVENDE KOOLMEES PIKT APENOOTJES
UIT DE HAND

Foto R. Tepe

VOLKOMEN VERTROUWEN

Foto R. Tepe

DE ZWARTKOPMEES HAALT EEN
ZONNEPIT VAN EEN STEEN, DIE
IN EEN SCHOTEL MET WATER
GELEGD WAS

bevatte twee vertrekken, één gelijkvloersch en één daarboven; gedurende den burgeroorlog werd hij geheel ontmanteld om het kasteel als vesting onbruikbaar te maken. Naast den slottoren bevindt zich de hulptoren en daarachter

Kenilworth Castle

(Slot)

ALDUS eindigde één der vroegste worstelingen van de Engelsche ba-

worstelingen van de Engelsche ba-

land te veroveren, echter niet vóórdat de koning genoodzaakt was, in een soort van parlementairen regeringsvorm toe te stemmen. Opnieuw kwam het kasteel in het bezit van den koning, die het aan zijn tweeden zoon, Edmund van Lancaster schonk. Edmund's zoon werd van verraad beschuldigd en diens gevolgde door zijn neef, koning Eduard II, onthoofd; 5 jaren later echter, in 1327, werd deze ongelukkige koning zelf als gevangene naar Kenilworth gevoerd door Hendrik van Lancaster, den broeder van zijn vermoorden bloedverwant; daar werd hij gedwongen afstand van de regeering te doen, alvorens hij werd weggeleid om zijn noodlot te ondergaan. Hendrik's dochter huwde met John of Gaunt, zoon van Eduard III en John's zoon Hendrik werd later Hendrik IV van Engeland, zoodat Kenilworth opnieuw koninklijk domein werd en dit bleef het totdat Elisabeth het aan Robert Dudley, graaf van Leicester, schonk; na diens dood ging het over op zijn broeder. Bij het overlijden van dezen waren er verscheidene familieleden uit het geslacht Leicester, die het elkander betwistten; een later regerende koning eigende het zich weer toe. Tijdens de burgeroorlogen in de zeventiende eeuw tusschen Karel I en het parlement werd het kasteel gebruikt als vergaderplaats van de royalisten, doch na 's konings nederlaag werd het ontmanteld: de soldaten van de Commonwealth braken het dak af en sinds dien tijd werd het kasteel aan zijn lot overgelaten en geraakte het geheel in verval. Het staat er nog als een prachtige ruïne en als getuigenis van menschenlijke hartstochten.

De tegenwoordige eigenaar is graaf van Clarendon, wiens voorvader Lawrence Lord Hyde, het van Karel II bij het herstel van het koningschap van het Gemeenebest ten geschenke ontving. De tegenwoordige toegang tot het kasteel brengt den bezoeker bij de buitenwacht; halverwege bevindt zich de slottoren, die gewoonlijk Cesar's Toren genoemd wordt. Waarschijnlijk is deze tusschen 1170 en 1180 gebouwd, grootendeels op rotsgrond, een prachtig voorbeeld van vestingbouwkunde uit dat tijdperk. Beneden zijn de muren van den slottoren 13 à 15 voet dik. Hij

dàt gedeelte van het kasteel, dat bekend staat als de Lancastersche bouwwerken. Deze werden tegen het einde der veertiende eeuw opgetrokken, ter vervanging van de gebouwen, die zich reeds vroeger op het terrein bevonden. De Groote Zaal, die schitterend moet zijn geweest, heeft een oppervlakte van 90 bij 45 voet. Men trad er binnen langs een breed recht trappenhuis. De vloer van die zaal werd gevormd door het gewelfde dak van een prachtige kelder. Toen koningin Elisabeth op Kenilworth verblijf hield, hing er in het midden van de zoldering een groote koperen luchter, die den vorm had van een adelaar met uitgespreide vleugels. Deze vleugels droegen elk zes beelden, drie mannelijke en drie vrouwelijke. Ieder beeld droeg in elke hand een paar takken, zoodat er vier-en-twintig takken waren, die elk groote kandelaars bevatten. Een statietroon met een rijkgeborduurd, donkerrood baldakijn besloeg de estrade aan de eene zijde. Zes tafels vulden de middenruimte van het vertrek. Op den vloer lagen Smyrnasche tapijten en voor de ramen hingen fluweelen gordijnen. Het rijkste zijden behangsel bekleedde de muren en de buffetten prijkten met kostbaar zilver. Op de galerij, bestemd voor de minstreels, zaten muzikanten, die de zoetste en welluidendste muziek ten gehoor brachten en de lucht was vervuld van de heerlijkste geuren. Naast de groote zaal liggen de vertrekken die bekend zijn als de gebouwen van Leicester en welke door Elisabeth tijdens haar vermaard bezoek bewoond werden. De toren van Mortimer en de koningspoort zijn ook nog overblijfselen van het vervallen bouwwerk, maar veel is totaal verdwenen, eensdeels door verwoestende menschenhanden, doch grootendeels door den tand des tijds, sinds het kasteel aan de vernielende elementen was overgelaten.

IRENE CLEPHANE

MODERNE LANDHUIZEN

(Slot)

VAAK komt het voor, dat met bescheiden middelen moet worden gewerkt, of dat een bestaand gebouw tot uitgangspunt moet dienen. In dit laatste geval moet dus een compromis gesloten worden tusschen het bestaande en het te vernieuwen gedeelte. Voorwaar geen eenvoudige taak. Toch geeft van Wamelen blijk ook dergelijke opgaven aangedurfd te hebben en te beheerschen. Als voorbeeld verwijzen wij naar het Café „de Witte”, te Amersfoort, waar het bovengedeelte van het oude heerenhuis gespaard moest worden, terwijl het benedengedeelte tot een prettig aandoend café moest omgetooverd, met boxen en wat verder tot de gezelligheid bijdraagt. In het bepalen van zijn kleuren treedt een ander kenmerk van van Wamelen naar voren. Hij bezigt soms fijne schakeeringen, die hij gevoelig op elkander afstemt, om elders weer sterke kleuren tegenover elkaar te zetten in sprekende contrastwerking. Hoe prachtig combineert hij zijn twee tinten rood, het donkere rood van ouden wijn met het juichende rood van den vuurgloed. Even gelukkig is hij met zijn blauw, waarmee hij gaarne de wanden der gangen decoreert. Nooit zijn die kleuren zoetig of banaal, zelfs in zijn fijnste tinten niet. In zijn buitenhuizen zijn ze ook weer afgestemd op de natuur. Het matte groen, het okergeel of het donkerder groen sluiten geheel aan bij boomen en vergezichten. Het zijn bestorven, warme tinten, terwijl zijn witte muren het schaterende zonnelicht weerkaatsen. Doch

binnen mogen de kleuren rijker zijn en dieper. Toch ontstaat nergens onrust. Steeds weer vormt het interieur een geheel. Ook de ingebouwde kasten zijn in dat verband opgenomen. Hoe mooi zijn ze van verdeeling: boven het ijlere gedeelte met de kleine ruitjes, dan een open ruimte om er theeboel of fruitschaal te zetten en beneden de gesloten ruimte, die aan het oog onttrekt, wat niet voor ieders blik bestemd is. Doch het middelpunt van iedere kamer vormt de gezellige schouw, die uitnoodt om U bij het open vuur te schikken met boek of handwerk of in gezelligen kout. Waar ook, steeds weer treft het ons, dat alles bewust is gedaan, waardoor elke oplossing zijn eigen charme heeft. Het werk van den architect van Wamelen staat hier in Holland tamelijk afzonderlijk, ofschoon toch niemand zal kunnen zeggen, dat het on-Hollandsch is. Doch van al zijn werk, stads-huis of buitenhuis geldt dezelfde karakteristiek van een vormgeving, voortkomende uit de constructie, die de toegepaste materialen in hun consequentie eischen. Niets anders is de grondslag, waar-

op voortgebouwd werd, doch deze werd dan ook doorgezet, tot ze geheel loskwam van de conventionele begrippen, waarbij de vormgeving nergens meer een houvast had. Doch daarnaast wenschte hij geenszins overboord te gooien, datgene, wat de charme van 't oudere juist heeft en voor ons ook nog kan hebben, al zetelt die niet allèen in de romantiek van het geval. Een verdere beschouwing zou ons te zeer op technisch gebied voeren, wat uit den aard der zaak onze bedoeling niet is. De foto's vertellen U hier meer, dan waarop we in 't karakter van ons blad in kunnen gaan. Een groote bewondering legt van Wamelen aan den dag voor de leiders der Amsterdamsche school: van der Meij, Piet Kramer en wijlen M. de Klerk, architecten, die volgens hem niet na te volgen zijn. Zelf een leerling van de Rijks Academie voor Beeldende Kunsten te Amsterdam, doceerde van Wamelen daar later gedurende een aantal jaren, doch de liefde voor het bouwen dreef hem weer naar de practijk. Zoo danken we hem, naast andere bouwwerken, zijn heerlijke landhuizen, die alle hoedanigheden bezitten, die aan een woning op het land moeten

Foto C. J. Steenbergh

INGANG DER BOERDERIJ DE BRUINE HAAN TE
BAVOORD BIJ LEUSDEN

gesteld worden. Zij sluiten zich harmonisch aan bij de oude landelijke bouwkunst en hebben de goede vaktradities doen herleven, doch niet zonder aan de eischen van het moderne leven recht te hebben laten wedervaren. De dorpsbouwkundigen, die zulke fraaie voorbeelden in hun omgeving te bewonderen krijgen, mogen tot nadenken gebracht worden en tot het inzicht, dat niet de ornamenten en versieringen de schoonheid van een huis verhoogen, doch dat dezen slechts een dienende, ondergeschikte functie toekomt, die wel belangrijk is, doch nimmer den boventoon mag voeren. De schoonheid van een bouwwerk is veel ideëeler en zetelt in de fraaie lijnen en rhythmische proporties en indeeling, zooals ons de goede klassieke voorbeelden en de grooten van het heden leeren.

MATTY VIGELIUS

DE FAMILIE EN DE POES

(MEN IS DIER-PSYCHOLOOG)

DE familie zit aan tafel. De poes niet, die zit altijd „ernaast”. „Miauw!” „Geef mij ook wat, denkt hij”, zegt er een. „Mauwauw!” „Of er nooit wat komt, denkt hij”, zegt een ander. De moeder van het gezin heeft zich in een onbewaakt oogenblik belast

met het bereiden van den poeselijken maaltijd. Zij is 't dan ook, die een welgemeenden nagelhout in haar mouw krijgt. ☼ „Prr”. „Bij jou moet ik wezen, denkt hij”, zegt een derde. Om een beter overzicht over de tafel te hebben, bespringt poes een palm-tafeltje, om langs dien weg zijn plaats op den schoorsteenmantel te veroveren. „Ah, poes, ga je d'r af!” ☼ „Hij denkt: kletsen jullie maar raak”, oppert nummer vier. Inderdaad belandt poes op het zwarte marmer. Iemand vindt het noodig hem eraf te jagen. „Voorzichtig nou, anders wordt hij zenuwachtig en gooit de boel stuk. Hij vindt toch al altijd, dat daar geen vaasjes moeten staan”. ☼ Deze waarschuwing slaat in. Poes wordt met beleid op den grond gezet. „Prr.” 't Klinkt ditmaal verontwaardigd. „Drakepit, beteekent dat”, decreteert de jongste dochter. ☼ De familie eet visch, dat maakt de zaak niet gemakkelijker. Bij ieder om de beurt probeert hij iets los te krijgen; hij kan opzitten en wenkt daarbij smeekend met z'n pootjes. Maar hij oogst niets dan opmerkingen, waar hij niets aan vindt. ☼ Ten einde raad, poogt hij op een andere hoogte stelling te nemen. Zelfs weet hij z'n voorpootjes op een van de stoelleuning te plaatsen en met zijn natte neusje snuffelt hij in de buurt van een oor. ☼ „Vervelende kat”, bromt de belegerde. „Schiet op, vooruit”. Met een nog verontwaardigder „Prouwouw” daalt poes niet al te zacht neer. „Ik mag ook nooit wat”, heet nu de vertaling. „Nee, hij bedoelt: Ik kom toch gelukkig op mijn pootjes terecht”. ☼ Dit twistgesprek wordt onderbroken, doordat poes ditmaal op een uitgespreide krant een vischstaart opgediend krijgt, waarbij hij bedrijvig op zijn achterpooten rondraait en aan één stuk door klagelijk gehuil pleegt. „O, poes wordt er nerveus van”, is hier de diagnose. ☼ Natuurlijk versmaadt hij de krant als tafeltje-dek-je en hij sleept zijn buit op het tapijt. ☼ „Ik wil netjes bediend worden”. „Dat is zachter onder mijn pootjes”. „Anders eet ik drukinkt”. Vele en velerlei zijn ditmaal de uitleggingen. Het duurt niet lang of de staart is verdwenen en poes hervat zijn vorige praktijken. „Hij denkt: Waarom geven ze mij nou nooit eens een heele schol”. Eindelijk krijgt „'t stomme dier” zijn volledigen voorraad staarten, zorgvuldig met aardappels tot pu é gehutst, en als hij druk bezig is de aardappels te laten liggen, worden hem nog eenige opmerkingen in den mond gelegd: ☼ „Allemaal maar dubbele moeite. Nou moet ik 't er weer uitzoeken”. „Ik laat toch lekker de aardappels liggen”. ☼ „Hoor 'm smakken. Poes, kun je niet met je mond dicht eten?” vermaant het jongste broertje, dat die kunst zelf net machtig is. „Heb ik dat soms van mijn moeder geleerd, zooals jij?” wordt poes, al smakkende, verondersteld te antwoorden. ☼ Het einde van den maaltijd nadert en poes krijgt een „dolle bui”, die daarin bestaat, dat hij verwoed de suite op en neer rent en zijn nagels aan de stoelbekleding scherpt. Tengevolge daarvan wordt hem de medisch-wijsgeerige opmerking toegeschreven: „Dat is goed voor de spijsvertering”. ☼ Tegen den tijd dat hij wat bedaard is, staat de familie van tafel op en verzamelt zich iets later om de thee. „Mèow!”

Foto C. J. Steenbergh

KENNELHUISJE DER KON. NED. JACHTVEREEN. TE OUD-LEUSDEN

„Hoor je 't, hij zegt: melk”. „Hij denkt: visch moet zwemmen”. ☼ Na de melk, bij wijze van pousse-lait, likt hij zich van top tot teen schoon, („Al die vette vingers, waarmee jullie me geaaid hebben!”) rolt zich behaaglijk op en wenscht een tukje te doen, diep in zijn kussen gedoken. ☼ „'t Stomme dier, als hij spreken kon”, voegt iemand hem nog toe, „dan zou hij zeggen: nou kunnen jullie allemaal naar de maan lopen; ik heb alles wat m'n hartje begeert”. ☼ Poes zucht nog eens tevreden en droomt van vischstaarten en water-en-melk-psychologen. De versmade aardappels gaan bij de schillen.

HERMIEN MANGER

TORQUATO TASSO

Uit het Poolsch door

1) KAZIMIERZ CHLEDOWSKY

I

EEN groot dichter, belast met de kwalen van zijn tijd, de voortreffelijkste boeteling voor de zonden der Renaissance en tevens de meest ziekelijke vertegenwoordiger der opkomende geestelijke onderdrukking. Een man, zwak van lichaam maar ook van karakter, een figuur, voor wie wij wel medelijden kunnen gevoelen, maar die

Foto J. C. Steenbergh

VOORAANZICHT VAN DEN SINT-HUBERTUSHOF TE LEUSDEN

onze sympathie niet opwekt. De verderfelijke invloed van den hofdienst was bij geen enkele der beroemde mannen van dien tijd zoo merkbaar als bij Tasso en geen van hen stond tevens zoo zwak tegenover de nieuwe, elk individueel streven doo-dende strooming op geestelijk gebied. Het was hem niet mogelijk de tegenstrijdigheden, waarmede hij innerlijk te worstelen had, te overbruggen. Hij offerde aan de reactie de vrijheid van zijn denken, maar was lichamelijk niet sterk genoeg om deze krachtproef op zijn dichterlijke ziel te kunnen doorstaan. Het natuurlijk gevolg was, dat hij zenuwziek werd en tot „wilde melancholie”, „fiera malinconia”, zooals hij zelf zeide, verviel. Torquato Tasso stamde uit een voorname familie te Almeno in Bergamo, waartoe ook behoorde het machtige vorstelijke geslacht Taxis, dat zich in de XVe eeuw uit Italië over Duitschland, Vlaanderen en Spanje verspreid had. Zijn vader, Bernardo geheeten, een arm maar op zijn afkomst zeer trotsch man, werd op jeugdigen leeftijd secretaris van den generaal der Romeinsche curie, graaf Guido Rangone uit Modena, en kwam langs dien weg in de diplomatie. Later was hij eenigen tijd in dienst van Renata di Francia en daarna van den vorst van Salerno, Ferrante Sanseverino, die een der machtigste Napolitaansche magnaten was. Deze dienst bellette Bernardo gedurende veel jaren om een eigen huisgezin te stichten, want zijn betrekking was van zeer ambulanten aard. Zijn heerenmeester behoorde tot het keizerlijk gevolg en deze positie bracht mede, dat hij veel moest reizen naar Tunis, Spanje, Frankrijk en Vlaanderen, waarbij Bernardo hem moest vergezellen. Deze huwde daardoor eerst op lateren leeftijd en wel in 't jaar 1539, met Porcia, dochter van Giacomo de Rossi van Pistoia. Zij bracht een tamelijk grooten bruidsschat mede, vijfduizend scudi, waarvan Bernardo een gedeelte besteedde om in Sorrento een huis te koopen, waar hij hoopte rustig te kunnen blijven wonen. Porcia was, hoewel zij zeer mooi geweest moet zijn, ingetogen van aard en zeer huiselijk, en Bernardo was dan ook zeer gelukkig met haar. Hij mocht zijn huiselijk geluk niet ongestoord genieten, want reeds kort na zijn huwelijk eischte de dienst bij den vorst hem weer voor verre reizen op. In dien tijd werd op den elfden Maart 1544 Torquato te Sorrento geboren op de plaats, waar thans de villa Pignatelli Strongoli staat.

In zijn jonge jaren schreef Bernardo gedichten, meestal lyrische verzen, maar in Sorrento vervaardigde hij een groot heldendicht, dat hij „Amadigi” noemde, een dichtwerk vol pathos en overdrijving, waarvoor hij den tekst aan den Spaanschen roman „Amadis de Gaule” ontleende. Hij werd echter door een overhaast vertrek uit Napels verhinderd dit werk af te maken. De vorst van Salerno was, doordat hij met Frans I een bondgenootschap had gesloten, bij den keizer in ongenade gevallen, door den Napolitaanschen onderkoning tot landverrader verklaard en van al zijn feudale bezittingen beroofd, terwijl aan Bernardo, die in het politieke leven een groote rol speelde, hetzelfde lot ten deel viel en ook hij zijn goederen geconfisceerd zag.

(Wordt vervolgd)

De doolhof der dwaasheid

DOOR RALPH SPRINGER

23)

GAZEN volgden; de waard en waardin zagen met ontzetting hoe een der mannen, die blijkbaar al dronken was, een stoel kapot sloeg en met de pooten jongleerde. Ze stieten angst- en woedekreten uit, maar eenige op hen gerichte speren deden hen weer zwijgen. „En nu, waar is Ben Bighead?” „En waar is lange Archibald?” „Jij hebt ze in je huis gelokt, verrader!” zei de vent met den driekleurigen baard tegen Percy Ramswood. „Jij met die gemeene detectiven. Maar we hebben je dóór, snap je! We zullen je zachtjes roosteren en je vleesch tot poeder malen, als we maar éerst die vervloekte detectiven hebben gemarteld! Dan kun je van hen leeren, hoe je er bij moet schreeuwen!” „Ik weet niets . . .” begon Percy Ramswood. „Zwijg! In wat voor gruwzaam hok heb je onze edele aanvoerders opgesloten?” „En waar houden zich die detectiven schuil?” Joris Jochem en Oom Karel stonden nog steeds in de gang.

Zeluisterden met voordurend stijgenden angst en fluisterden slechts nu en dan een woord. „Arme Watson, ik heb je meege-sleept naar dit onzalig land, om een gruwelijken marteldood te sterven. Vergeef me”. „Ik vergeef je, Joris Jochem, maar dood ben ik nog niet”. „Komt makkers, een liedje zingen!” riep een die blijkbaar al dronken was. „En dan op de maat onze aanvoerders zoeken”. „Ja, ja, ja!” juichten de anderen, met overslaande stem. „Hoera voor Ben Bighead en langen Archibald! Weg met de detectiven!” Een oorverdoovend geraas kondigde

PORTIEK VAN HET KENNELHUISJE DER KON. NED. JACHTVEREENIGING TE OUD-LEUSDEN

Joris Jochem en Oom Karel hun nadering aan. De oude man trad eenige stappen terug, om zich door de trap in zijn rug te dekken. Hij hief den revolver hoog op en vertrok zijn gelaat op zóó schrikwekkende wijze, dat zelfs Joris Jochem onder den indruk kwam en achter hem wegkroop. De detective zwaaide bij voorbaat reeds zijn bijl en raakte Oom Karel eenige malen. „Voorzichtig wat, Joris Jochem,” mompelde de oude man. „Ik heb liever dat je je gemak houdt, dan dat je mijn schouder splijt. Daar heb je ze, sta vast!” Inderdaad stormde de woeste bende de deur door, de gang in en op hen af. Het licht brandde hel. Oom Karel sloot een oogenblik de oogen, als om den dood niet aan te blikken. Opeens bleven de woestelingen verbaasd staan en staakten hun getier. De handen, die flesschen, speren, tafelpooten en hartsvangers ophieven, zakten. Toen braken er luide juichkreten los. „Ha, Ben Bighead! Leef je nog? Hebben die schurken je niet aangedurfd?” „Há, trouwe Archibald, hij is nóg langer dan anders!” „Ze leven!” „Ze zijn ongedeerd!” „We hebben ze gevonden! Hoera!” „Hoera voor Ben Bighead! Hoera voor lange Archibald”. „Leve onze aanvoerders!” En onder deze en meer juichkreten omringden ze vroolijk springend de beide mannen en drongen hen met vriendelijk geweld de gelagkamer binnen.

(Wordt vervolgd)